

Europa blir ikke som før

Taler

Anniken Huitfeldt

Dato

10 mai 2022

Sted

Universitetet i Tromsø

Omstendigheter

Tale om den sikkerhetspolitiske situasjonen

1 Kjære alle sammen,

Noe av det første jeg gjorde som utenriksminister - 11 dager etter at jeg tiltrådte - var å reise hit til Tromsø. Her møtte jeg Russlands utenriksminister Sergei

5 Lavrov. Han hadde vært utenriksminister i 17 år.

Vi diskuterte samarbeid i nord. Både i Barentsrådet og bilateralt. Jeg tok opp menneskerettighetssituasjonen i Russland og uttrykte bekymring for utviklingen. Vi snakket om sikkerhetspolitikk og var vel egentlig enige om at vi

10 var uenige. Men likevel, en god og åpen dialog om å fortsette og videreutvikle samarbeidet mellom Russland og Norge.

Så, 24. februar, kom krigen i Ukraina. Og Lavrov, som resten av Putins-regime viste at de var villige til å bruke militærmakt mot en fredelig, demokratisk

15 nabostat. Villige til å henrette sivile på åpen gate. Villige til å true med bruk av atomvåpen. For å oppnå forskrudde visjoner om egen storhet basert på nasjonalisme og et ønske om å kontrollere et naboland.

Lavrov og jeg, vi la også ned en krans sammen. Ved monumentet over falne

20 sovjetiske soldater, i gravlunden. Og jeg husker vi snakka om hvor viktig det er å hedre de sovjetiske soldatene som frigjorde oss i 1945. Som falt for oss. For at vi igjen skulle bli et fritt land. Det vil vi fortsette å gjøre. Men blant dem som falt for vår frihet var også folk fra Ukraina, Estland, Kasakhstan og Armenia. Alle de som utgjorde den sovjetiske hæren. Sovjetunionen var mye mer enn bare

25 Russland.

Som eldste sersjant Fedir Grigorovitsj Kompanijets fra Sumy-regionen i

Ukraina. Samme sted som den ukrainske utenriksministeren kommer fra. Ham
30 møtte jeg i forgårs. Fedir var 26 år gammel da han den 25. oktober 1944 inntok
Kirkenes sammen med troppen sin. Troppen var de første sovjetiske soldatene
som inntok byen.

Fedir Grigorovich overlevde heldigvis. Han døde i 1976 i sin barndoms landsby
35 i Ukraina. Men mange av hans kamerater falt. Totalt 15 773 sovjetiske soldater
falt under denne offensiven, den såkalte Petsamo-Kirkenes-operasjonen. De
fortjener vår heder.

Men det er vanskelig å komme unna den dypt tragiske sannheten i at de folkene
40 som den gang sloss sammen for å frigjøre Finnmark, nå sloss mot hverandre i en
meningsløs krig. Hvor Putins regime vil okkupere sitt eget broderfolk.

Og det grusomme er at Putin forsøker å legitimere krigen ved å si at de slåss mot
ukrainske nazister. Som om krigen i Ukraina har noe til felles med kampen mot
45 nazistenes invasjon av både Norge og Sovjetunionen, og kampene som ble ført i
Finnmark for 72 år siden. Før krigen var russiske politikere opptatt av å etablere
sine egne narrativ. Plukke ut enkeltbiter av historien som passa inn deres egen
fortelling. Nå har det blir verre. Det serveres rene løgner om nazister i Ukraina
og benektelse av hva dette faktisk er. En krig.

50 Det er noen datoer som blir stående igjen i historien. 24.2.22. Da Russland
invaderte sitt nabofolk. Og dagen i går. 8. mai. I går markerte jeg den dagen i
Kyiv. Der møtte jeg blant annet president Zelensky og min kollega,
utenriksminister Dmytro Kuleba.

55 I Kyiv er det sandsekker foran vinduene og foran inngangene til alle offisielle
bygninger, sikksakk-kjøring gjennom veisperringer, flyalarmer. Vi ble tatt inn
bakdørene. Lysene var slukka. Ingen folk i gatene og folk var så lavmælte. Folk
snakka så rolig og var så vennlige mot hverandre. Krig kan få fram det verste,
60 men også det beste i folk. Det så vi blant menneskene som bor og lever i Kyiv.

Men vi så også det verste. Det verst utbomba boligkvar탈ene, bruer og
kjøpesentre i Irpin. Og bilder av drap på mennesker som var bakbundet i Butsja.
Presten vi møtte kjente disse menneskene. Han hadde jobba som prest i byen i
65 over 20 år.

70 For tre måneder siden var statsministeren her på universitetet og la frem
regjeringens nordområdepolitikk. Han snakket om de tette forbindelsene
mellom våre to land, særlig her i nord. Gjennom 30 år er det lagt ned en
omfattende innsats for å bygge opp tillit og velfungerende strukturer. Det
omfattet ikke bare myndighetssamarbeid og politisk kontakt, men også kontakt
75 mellom ungdom, forskere, næringsliv og urfolk.

Noen uker etter statsministerens tale, den 23. februar, var jeg selv på Kirkenes-
konferansen. For å snakke om regjeringens nordområde- og russlandspolitikk.
Spenningen i og rundt Ukraina hadde bygd seg opp betydelig.

80

Jeg hadde tenkt å sove over i Kirkenes, men 22.2.22 fikk jeg informasjon om at
en invasjon var nær forestående. Derfor kunne jeg ikke overnatte. Og, som vi nå
vet, invasjonen startet noen timer etter at jeg snakket på Kirkenes-konferansen.
Vi ble vitne til en russisk fullskala invasjon. Av et omfang, og med konsekvenser,
85 vi ikke har sett i Europa siden andre verdenskrig.

Nå, snart to og en halv måned etter invasjonen ser vi fortsatt sjokkerende bilder
av ødeleggelser og sivile tape, og hører vitnesbyrd om krigens brutalitet. I går så
jeg en massegrav i Butsj. Det trodde jeg vi var ferdig med på Europas kontinent.
90 Døde mennesker graver ned tett i tett. Som for å skjule sporene.

12 millioner mennesker er fordrevet. Over fem millioner - like mange som hele
Norges befolkning - har flyktet fra Ukraina. Det er nesten ubegripelig.

95 ***

Norge har gitt betydelig humanitær støtte og har tatt imot nærmere 15000
ukrainske flyktninger så langt. Det folkelige engasjementet til støtte for Ukraina
her hjemme er enormt.

100

Vi vet ikke hvordan eller når krigen vil ende. Russland har lidd store tap. Uten å
nå sine mål. Det er grunn til å frykte at situasjonen vil bli verre. En ny fase av
krigen er i gang og den kan ta tid.

105 Gårdagens bilder og uttalelser fra Moskva i forbindelse med den såkalte

seiersdagen indikerer at Putin ikke har planer om å gi seg. Han sier krigen er nødvendig. At Vesten truet Russland og hadde planer om å angripe Krim. Det er, selvsagt, nok en blank løgn.

110

Krigen har enorme politiske, økonomiske og humanitære konsekvenser for Ukraina. Men krigen har også globale ringvirkninger. Vi ser for eksempel kraftige prisøkninger på matvarer og råvarer. Dette vil ramme fattige land ekstra hardt.

115

Berlinmurens fall i 1989 markerte et tidsskille. Det gjør også Ukraina-krigen i 2022. Jeg begynte å studere i 1989. Da Berlinmurens fall uttrykte fremtidshåp og optimisme. Dere får et større ansvar nå når vi ser alvorlig mørke skyer i horisonten.

120

I Norge må vi ta innover oss og forberede oss på et Europa som ikke vil bli som før.

Krigen endrer rammene for norsk og europeisk utenriks- og sikkerhetspolitikk.

125 Russlands aggresjon er en trussel mot europeisk sikkerhet.

Mot normene som har ligget til grunn for fredelig sameksistens i Europa de siste tiårene: Folkeretten, respekt for suverenitet og territoriell integritet, demokrati og menneskerettigheter. Vi må møte denne trusselen. Det vil kreve store ressurser og et sterkt vestlig samarbeid. Og det vil ta tid. Kanskje lang tid.

130

For Europa og det vestlige fellesskapet innebærer dette flere ting.

For det første må NATO styrkes langs hele alliansens østgrense. Mens NATO inntil nylig har unngått å plassere styrker i Øst-Europa har Putin nå tvunget alliansen til å ta nye grep. Alliansen må skape trygghet blant de østlige medlemslandene.

135

For det andre har Europa en stor jobb å gjøre for å bli uavhengig av russisk gass. Energipolitikk har nå blitt sikkerhetspolitikk. For Norge betyr det at fortsatt stabile og forutsigbare norske gassleveranser ikke bare handler om vår økonomi. Det handler også om Europas sikkerhet.

140

For det tredje må vi fortsette å støtte Ukraina slik at det forblir en bærekraftig

stat som evner å håndheve egen suverenitet. Det betyr politisk og økonomisk støtte, humanitær støtte, og ---- våpenstøtte.

150 Og la meg fortelle litt om dette med våpenstøtte. For det var, og er, et dilemma det å sende våpen til et land i krig. Norge har hatt en klar praksis på dette i mange tiår, uavhengig av regjering. Vi eksporterer ikke våpen til land i krig. Det er første gang siden Cuba-saken i 1959 at vi gjør det. Den gang endte norskprodusert ammunisjon opp hos Fidel Castros opprørere. Selv da var det et brudd på norsk politikk, som skapte store problemer for datidens Ap-regjering.

155

Men nå gjør vi det. Nå forsyner vi Ukraina med våpen. Det gjør også mange av våre allierte og likesinnede. For Sverige er det første gang siden vinterkrigen i 1939 i Finland at de sender våpen til et land i krig.

160 Da saken først kom opp var jeg i tvil. Man skal i utgangspunktet stå ved den restriktive praksisen man etablerer i fredstid når det er krig. Men når jeg så 18 år gamle gutter ble sendt ut i krigen, tenkte jeg det var bra at de fikk våpen å forsvare seg med fra Storbritannia, Polen og Frankrike.

165 Ville vi være moralsk hevet over dette? Skulle vi si «det får de andre gjøre»? Men vi står ved våre prinsipper. I tett dialog med Sverige og Finland, med EU, - og med alle partiene på Stortinget. På den søndagen spurte jeg om vi også burde sende våpen. 24 timer senere hadde de fleste vedtak for. SV endret også senere syn i tråd med regjeringens politikk.

170

NATO deltar ikke i denne krigen. Men vi må gi Ukraina våpen så de kan forsvare seg selv. De kjemper også for vårt demokratiske system. For Putin er demokratiske land vanskelig å påvirke og manipulere. Mens autoritære ledere. De kan presse hverandre.

175

NATO er ikke noen trussel mot Putin. Men demokratiet er det. Det er det enhver autoritær leder frykter aller mest. At folket skal få bestemme. Det krever at vi står imot på de måter vi kan. Jeg er enig med forfatteren og journalisten Anne Applebaum, som skriver at det liberale demokratiet er verdt en kamp. Og 180 noen ganger kan ikke den kampen vinnes med ord alene, med språk, med argumenter, konferanser eller diplomati.

Krigen har fått flere europeiske land til å endre sin utenriks- og sikkerhetspolitiske kurs. Tyskland er ett eksempel. Sverige og Finland et annet.

190 Sist jeg var her i Tromsø møtte jeg ikke bare Lavrov. Jeg møtte også den finske utenriksministeren Pekka Haavisto. Hvis noen hadde sagt til meg da, at neste gang du skal til Tromsø så har Finland bestemt seg for å bli med i NATO, så hadde jeg ikke trodd dem. Og det hadde nok ikke utenriksminister Haavisto heller.

195 Før 24. februar var det vanskelig å se for seg at Sverige og Finland ville forlate sin alliansefrihet for å bli medlemmer i NATO. Det er nå en reell mulighet. Og det kan skje fort.

200 Finland har i hele etterkrigstiden balansert sitt forhold til sin mektige nabo i øst. En avtale fra 1948 om vennskap, samarbeid og bistand - den såkalte VSB pakten - gjorde at Finland i praksis ikke kunne velge annet enn nøytralitet. Mange i Sverige mente de hadde en implisitt sikkerhetsgaranti dersom det skulle bli nødvendig. Mye endret seg med våre nabolands inntreden i EU i 1994. Men alliansefrihet i sikkerhetspolitikken har allikevel bestått.

205

Nå må de ha mer. En garanti. Et fellesskap.

Putins krav om NATO ikke skal utvide østover har blitt et argument for Finland og Sverige for å bli medlemmer i forsvarsalliansen.

210

Norge klarer seg ikke best alene. Det gjør heller ikke Sverige og Finland.

Det er helt og fullt Finland og Sveriges beslutning om de vil søke medlemskap. Men om de skulle bestemme seg for å gjøre det vil Norge ønske det velkommen.

215

Finland og Sverige er allerede NATOs nærmeste partnere og oppfyller kriteriene for medlemskap. Finsk og svensk medlemskap vil være en styrke for NATO. Det vil også styrke det nordiske samarbeidet. Og bidra til økt stabilitet i våre nærområder. Det er i vår interesse.

220

Påstanden om at NATOs vekst utgjør en trussel mot Russland er Putins argument. Det har ingen rot i virkeligheten. NATO er ikke en trussel mot noen,

225 med mindre et av medlemslandene angripes. NATO er en forsvarsallianse, ikke en angrepsallianse.

I Budapest-memorandumet, en avtale fra 1994, ga Ukraina fra seg sine atomvåpen mot russiske forsikringer om å respektere deres uavhengighet. Men det står ingenting der om at ikke Ukraina selv kan velge sin sikkerhetspolitiske
230 tilknytning. Hvis Ukraina ønsker å søke medlemskap i Nato, eller i EU (som de nylig gjorde) så er det et valg Ukraina fullt og helt må ta selv. Så er det ikke aktuelt i dag. Det vet jo Russland. Så denne krigen handler om noe annet enn det.

235 ***

Krigen har også vist hvilken særskilt viktig rolle EU spiller. Norge tar del i sanksjonene gjennom vårt nære samarbeid med EU og EUs medlemmer. Ikke på grunn av EU, men av samme grunn som EU. En samlet europeisk reaksjon på
240 Russlands aggresjon er avgjørende.

Det er også svært positivt - og helt nødvendig - at NATO og EU arbeider sammen for å ivareta europeisk sikkerhet. De to organisasjonene utfyller hverandre og samarbeider tettere enn noen gang.

245

Utenfor Europa er bildet mer sammensatt. Et overveldende flertall i FNs Generalforsamling fordømte Russland umiddelbart etter invasjonen. Vi ser allikevel at mange land av ulike årsaker ikke ønsker å velge side i konflikten.

250 Kina er ikke villig til å ta avstand fra Russlands angrepskrig og fortsetter å støtte det russiske narrativet om årsakene til krigen. Kina er kritiske til vestlige sanksjoner mot Russland, men samtidig ser det ut til at kinesiske selskaper etterlever dem. Men de er stadig mer opptatt å hindre at de blir assosiert med krigen.

255

Relasjonen mellom Russland og Kina er av stor interesse for Norge. Spesielt hvordan denne vil utspille seg i nord. De to landene har allerede et økende samarbeid i regionen, særlig innenfor energi og skipsfart. Men Russland har samtidig liten interesse av å slippe Kina for mye til i Nord.

260

Vi vil følge nøye med på hvordan relasjonen utvikler seg i lys av den nye

situasjonen.

265 Hvordan Kina velger å forholde seg til Russland fremover vil påvirke Kinas forhold til hele Europa, og til USA.

270 Nordområdene er regjeringens viktigste strategiske ansvarsområde. Ukraina-krigen vil prege nordområdepolitikken i lang tid fremover.

Russland har vist at de er villig til å invadere et naboland. Situasjonen viser tydeligere enn noen gang at Norge er avhengig av NATOs kollektive sikkerhet.
275 NATO er og forblir grunnfjellet i norsk sikkerhetspolitikk. Våre nærmeste i vår sikkerhets- og utenrikspolitikk er og forblir det nordatlantiske og europeiske fellesskapet av likesinnede demokratier.

Vi har derfor økt bevilgningen til forsvar og beredskap. Regjeringen har også
280 satt i gang prosesser som vurderer konsekvenser for Norges sikkerhet på lengre sikt.

I mars var Norge vertskap for NATO-øvelsen Cold Response. Om lag 30 000 militært personell fra NATO og partnerland deltok. Slike øvelser er viktige.
285 Fordi det er nettopp trening og forberedelser som gjør at vi kan opprettholde vår selvvalgte politikk om ikke å ha utenlandske baser i Norge - og andre selvvalgte begrensninger på utenlandsk militær tilstedeværelse.

Øvelser og trening i fredstid, som Cold Response, gir økt situasjonsforståelse
290 blant våre allierte i våre nærområder. Det er forebyggende sikkerhet. Og som en del av den forebyggingen må planverk og infrastruktur være på plass. Det er det den nye forsvarsavtalen med USA - den såkalte SDCA-avtalen - skal bidra til. Den gjør det mulig for amerikanerne å investere i tiltak som vil bidra til at vår hjelp kommer den dagen vi virkelig trenger den.

295 Vi er opptatt av å opptre som en forutsigbar nabo til Russland.

Russland ble varslet om Cold Response på forhånd, i tråd med internasjonale regler. Og de ble på vanlig måte invitert som observatører. Men de takket nei.

300

Vi skal fortsette å være en forutsigbar nabo. Også i den krevende situasjonen vi er i nå. Beroligelse er fortsatt viktig.

305 Derfor har vi ikke større, allierte øvelser i Øst-Finnmark, og heller ikke allierte baser eller atomvåpen på norsk jord i fredstid. Russland kjenner den norske politikken godt. Og vi opplever forståelse for vår linje hos allierte.

310 Vi ønsker fortsatt lav spenning i det høye nord. Men det er altså et før og et etter 24. februar 2022. Europeisk sikkerhet er endret. Det vil også kunne påvirke spenningen i nordområdene.

315 I Arktis har internasjonalt samarbeid har vært sentralt. Og Russland har vært en sentral partner. Som i Barentsrådet og i Arktisk Råd.

Men vi kan ikke fortsette som før med dagens regime i Moskva.

320 Samarbeidet med Russland innen disse regionale organisasjonene er nå suspendert. Fremtiden er usikker. Hva det vil bety på sikt er det for tidlig å si.

Men det er unngåelig at det vil påvirke også norske aktører. Det er en konsekvens av krigen. Likefullt er det viktig at vi fortsetter dette arbeidet,
325 innenfor de rammene som er mulig. Og vi må ikke miste håpet om at det vil komme en dag hvor vi igjen kan samarbeide på tvers av grensen.

Norge overtar etter planen formannskapet i Arktis Råd etter Russland om ca. ett år. Vi er i gang med forberedelsene. Vi ønsker å bevare Arktisk råd som den
330 ledende møteplassen for arktiske saker.

Men det vil det bli et annet lederskap enn vi hadde sett for oss.

335 Det er for tidlig å si hvordan krigen vil forme vårt bilaterale forhold til Russland på sikt.

Som naboer er det nødvendig å fortsatt ha en viss kontakt for å ivareta kritiske

samfunnsfunksjoner. For å sikre grunnlaget for en fortsatt bærekraftig forvaltning av ressursene i nord.

345 Vi har behov for å bevare kunnskap om og interesse for Russland. Ikke minst i kompetansemiljøene som er bygget opp her i nord.

Regjeringen ønsker at samarbeidet mellom folk i nord skal kunne fortsette. Dessverre er denne kontakten over tid blitt vanskelig. Svært vanskelig. Det skyldes den autoritære utviklingen i Russland. Mens krigen pågår, har Putin tatt
350 lange steg mot et totalitært regime. Vi er vitne til kraftig undertrykking av Russlands egen befolkning. To år med pandemi forut for dette vanskeliggjorde også kontakt over grensen. Vi må innse at det er vanskelig for russere å delta i folk til folk-samarbeidet som før.

355 Vi har sluttet oss til EUs omfattende sanksjonspakker mot det russiske regimet. Sanksjoner er vårt viktigste pressmiddel mot russiske myndigheter. Det reduserer Russlands evne til å finansiere krigen. Og sanksjoner virker best når mange står sammen.

360 Videre styrker vi personkontroll og kontroll med vareførsel på Svalbard for å unngå at øygruppen blir et smutthull.

I likhet med EU har vi innført havneforbud for russiske fartøy. Med noen viktige presiseringer, blant annet for fiskefartøy. Hensynet til bærekraftig
365 forvaltning av felles fiskebestander og marine økosystemer, søk- og redningssamarbeid er ivarettatt. Vi har vært særlig opptatt av konsekvensene for sysselsetting og næringsliv i nord.

Generelt har norsk næringsliv uttrykt full støtte til tiltakene og de økonomiske
370 sanksjonene som er innført. Jeg har forståelse for at er utfordrende å forholde seg til et så omfattende sanksjonsregelverk.

Situasjonen for lokalsamfunnene i Øst-Finnmark er særlig krevende. Ingen andre steder i landet er det så tette forbindelser til Russland som i Øst-
375 Finnmark. Lokalt næringsliv livnærer seg i stor grad på at russiske fiskebåter lander fisk i norske havner og får utført reparasjoner og tjenester på verft.

Barentsekretariatet har med støtte fra blant annet UD bygget opp og lagt til

380 rette for helse, idrett, kultur- og ungdomssamarbeid med russiske aktører.
Befolkningene på begge sider av grensen har gjort innkjøp og besøkt familie og venner i nabolandet, som den mest naturlige ting.

Jeg vet at dette føles spesielt sterkt lokalt. Samtidig er det ikke til å komme forbi
385 at også dette samarbeidet blir umulig å videreføre nå. I alle fall på kort sikt

Fra talerstolen på Kirkeneskonferansen, noen timer før invasjonen, minnet jeg om at «uten folk, ingen sikkerhet. Uten sikkerhet, ingen folk». Befolkningsnedgangen i deler av Nord-Norge er bekymringsfull.

390 En hovedoppgave for regjeringen er å arbeide for å snu den negative befolkningsutviklingen i nord. Regjeringen var raskt på banen med en omfattende krisepakke rettet mot Øst-Finnmark. Målet var på kort sikt å bidra til å begrense permitteringer, holde folk i arbeid og holde hjulene i gang. På
395 lengre sikt, er det å bidra økonomisk til omstilling.

På mange måter er befolkningsnedgangen også et paradoks.

400 Det er en enorm utvikling innen grønn industri og teknologi nord i landet. Det er et stort behov for kvalifisert arbeidskraft. Dette gjelder blant annet grønnere prosessindustri, karbonfangst, hydrogen, havvind og battericeller. I Berlevåg, Narvik og Mo i Rana, for å nevne noen steder. Det er imponerende det som nå skjer på dette feltet her i nord. Dette skal regjeringen fortsette å understøtte.

405 Vi legger vekt på desentralisert utdanning. Som gjør at elever og studenter kommer tettere på spennende jobber. Og blir delaktige i bærekraftig vekst lokalt og regionalt. Jeg håper at dere, når dere er ferdige med studiene, synes mulighetene her i nord er så spennende at dere velger å bli her!

410 Nord-Norge har noen av landets fremste kompetansemiljøer. Blant annet innen havforskning, klima- og miljøforskning, innovasjon og bærekraftig havbasert næringsliv. Her finnes løsninger på en del av verdens klima- og ressursutfordringer. Det finnes knapt noe som er viktigere i dag.

415 Den kompetansen og de perspektiver som dere bidrar med, skal vi skal fortsette å fremme internasjonalt.

420

Vi vet ikke i dag hvordan det internasjonale samarbeidet i nord vil ta form fremover. Vi vet heller ikke sikkert hvordan vårt bilaterale forhold til Russland vil utvikle seg.

425

Det vi dessverre ser, er at vi har fått en brutal, ustabil nabo. En nabo vi nå ikke kan samarbeide med. Slik vi har blitt vant til de siste 30 årene. Gjennom disse årene oppnådde vi mye, på kryss og tvers over grensene i nord. Vi har også utviklet et tett og velorganisert samarbeid med de andre arktiske landene.

430

For Norge er det viktig å ta vare på så mye som mulig av dette. Men ikke til enhver pris.

435

Som jeg nevnte i starten, er det noen krigshelter vi minnes. Men vi må også minnes de krigsfangene som ingen vet hvor ble av. Dessverre var det mange av de i Nord-Norge under andre verdenskrig.

440

En av dem var Andrei Nickolaevich Vyrostkov fra Ukraina. Han var krigsfange i Lødingen. I 1943 tegnet han en tegning av Helga Rosenfors, der hun står på verandaen sin hjemme. Helga var en lokal kvinne som hadde hjulpet Andrei med mat.

445

Helgas oldebarn, Knut Blengsli, klarte å spore opp Andreis sønn i Ukraina. Sønnen var da blitt 79 år. Han var ett år da faren dro i krigen. Han så aldri faren sin igjen. Men nå fikk han tegningen som faren hadde laget.

450

Det er en rørende historie. For krigsfangene ble ikke krigshelter i Sovjetunionen. Men de er blant våre helter. De hedret vi i går når Russland feiret sin frigjøring. Og de hedret vi i Kyiv den 8. mai.

Takk for oppmerksomheten.

Kilde
regjeringen.no

455

URI
<https://www.virksommeord.no/tale/europa-blir-ikke-som-for>